

RiksSår

Nationellt kvalitetsregister
för svårläkta sår

Verksamhetsberättelse 2022

www.rikssar.se

Innehåll

Inledning.....	3
Registerorganisationen.....	3
RiksSårs styrgrupp	3
Anslutning- och täckningsgrad.....	4
Databasen	4
Ändringar av variabler och inmatning	4
Ändringar av utdata och rapporter.....	5
Datakvalitet och missing data.....	5
Hemsidan.....	5
Aktiviteter 2022	5
Användardag.....	5
Styrgruppsmöte	5
Arbetsutskott	5
Samverkan med NPO	5
Samverkan med andra nationella kvalitetsregister.....	6
Samverkan med patient-/brukarföreningar	6
Samverkan med industrin	6
Journalintegration	6
Kommunikationsinsatser.....	6
Övriga aktiviteter	7
Forskningsaktiviteter under året.....	7
Pågående forskningsprojekt	7
Vetenskapliga publikationer 2022.....	7
Övergripande om personal	8
Sammanfattande kommentar om ekonomi	8
Attesträtt.....	8
Några avslutande rader	8

Inledning

2022 var ett viktigt och händelserikt år för kvalitetsregistret RiksSår, för patienter med svårläkta sår och för personal som arbetar med patientgruppen. Ett nationellt arbete med ett personcentrerat och sammanhållet vårdförlopp för svårläkta pågick hela året, kopplat till detta togs även ett vårdprogram fram och en stöd- och behandlingsplattform för patienter med svårläkta sår initierades. Flera av RiksSårs styrgruppsmedlemmar har ingått i den nationella arbetsgruppen för vårdförloppet, däribland styrgruppens ordförande och patientrepresentant. RiksSår har även haft ett viktigt uppdrag i framtagandet av användbara uppföljningsindikatorer för vårdförloppet. RiksSår är i nuläget är den enda datakällan som kan följa vårdens kvalitet av patienter med svårläkta sår.

Registerorganisationen

Under året har en ny överenskommelsen mellan Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) och regeringen om stöd till Nationella kvalitetsregister tagits fram där parterna enats om att hitta nya former för en mer ändamålsenlig styrning och ledning. En ny nationell samverkansgrupp har bildats inom Nationellt system för kunskapsstyrning hälso- och sjukvård. Syftet är att kraftsamla och stärka arbetet med uppföljning, analys och kvalitetsregister inom hälso- och sjukvården.

Den lokala organisationen runt RiksSår är oförändrad sedan föregående år. RiksSårs organisation består av:

- Region Jönköping som är Centralt personuppgiftsansvarig myndighet (CPUA-myndigheten), CPUA har det yttersta ansvaret för RiksSår.
- Registercentrum SydOst (RCSO) som är den organisatoriska enhet som är utsedd att förvalta RiksSår.
- Uppsala Clinical Research Center (UCR) som tillhandahåller den databas där registrets data lagras.
- Registerhållare och registerstyrgrupp som ansvarar att registret utformas i enlighet med nationella överenskommelser, CPUA:s styrdokument och verksamheternas behov. Registerhållaren ansöker om medel hos Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) för att driva registret.

RiksSårs styrgrupp

RiksSårs styrgrupp är oförändrad i sin sammansättning sedan föregående år. Styrgruppen har en bred geografisk och professionell förankring i hela vårdkedjan. Följande specialistföreningar finns representerade i RiksSårs styrgrupp: Sårsköterskor i Sverige (SSiS), Svensk sjuksköterskeförening, Distriktsköterskeföreningen (DSF), Svensk Förening för Sjuksköterskor i Diabetesvård, Svensk Förening för Allmänmedicin (SFAM), Distriktsläkarföreningen (DLF), Sveriges läkarförbund (SLF), Svenska Sällskapet för Dermatologi och Venereologi (SSDV), Svensk Kirurgisk Förening, Svensk Geriatrisk Förening (SGF), STRAMA, RG Aktiv Rehabilitering (ideell förening för personer med ryggmärgsskada), Rehab Station Stockholm.

Arbetsutskott

Nina Åkesson, registerhållare, Sårcentrum Blekinge, Lyckeby, distriktsköterska, fil. mag.

Anna Davnert, registerkoordinator, Sårcentrum Blekinge, undersköterska

Hanna Wickström, ordförande i RiksSårs styrgrupp, Sårcentrum Blekinge, specialist i allmänmedicin

Jenny Roxenius, verksamhetsutvecklare Region Jämtland Härjedalen, processledare

Företrädare för patienter/brukare

Inger Jardevi, Älmhult

Harry Hansson, Malmö

Övriga styrgruppsledamöter

Rut F Öien, specialist i allmänmedicin, docent, ordförande i NAG Svårläkta sår
Maria Kusagård, Kristianstad kommun, arbetsterapeut, verksamhetsutvecklare, kommunkoordinator
Lena Blomgren, Venöst Centrum Karlskoga och Kärl-Thoraxkliniken Örebro, kärlkirurg, docent, ordförande i NAG Venös sjukdom i benen, varicer och venösa bensår
Åsa Boström, Uppsala, dermatolog, docent
Cecilia Fagerström, Linnéuniversitetet, Kalmar, sjuksköterska, professor
Alexandra Forssgren, Sårcentrum, Skaraborgs sjukhus, Skövde, dermatolog
Ulla Hellstrand Tang, Ortopedteknik, Sahlgrenska Universitetssjukhuset, leg. överortopedingenjör, med. dr
Astrid Lundevall, STRAMA Stockholm, specialist i allmänmedicin, enhetschef
Olle Nelzén, Sårcentrum, Skaraborgs sjukhus, Skövde, kärlkirurg, docent
Kristina Malmsten, Senior Alert och SKR, distriktssköterska, utvecklingsledare
Christina Monsen, Avdelning strategisk Omvårdnadsutveckling Skånes universitetssjukvård, Malmö, sjuksköterska, med.dr.
Lill-Marie Persson, Sårcentrum, Skaraborgs sjukhus, Skövde, dermatolog, överläkare
Liselott Sahlberg, Regionalt cancercentrum Stockholm Gotland, processledare och samordnande kontaktsjuksköterska, hudcancerprocessen
Madeleine Stenius, Aleris Rehab Station Stockholm, undersköterska
Sandra Strand, arbetsterapeut
Hedvig Örneholm, Skånes Universitetssjukhus, Malmö, ortopedkirurg, med dr.
Jan Apelqvist, endokrinolog, docent, Skånes Universitetssjukhus, Malmö
Linda Jervidal, sårkoordinator, Jämtland/Härjedalen, distriktssköterska

Anslutning- och täckningsgrad

RiksSår prioriterade aktiviteter 2022 syftade till att öka registrets anslutnings- och täckningsgrad. Anslutnings- och täckningsgraden har under senaste åren legat på omkring 25 %. Registrets anslutning- och täckningsgrad redovisas när årsrapporten sammanställs inför redovisningen av Q4 i september. Den låga täckningsgrad anses bero på att patienter med svårläkta sår är en lågprioriterad patientgrupp där data över vårdens kvalitet inte efterfrågas. I och med det nationella arbetet med Vårdförloppet svårläkta sår och den uppdaterade versionen av registret räknar RiksSår med en betydande uppgång i anslutnings- och täckningsgrad de kommande åren. En ny modell för beräkning av täckningsgrad är under framtagande där nämnaren utgörs av antalet diagnostiserade svårläkta sår i vårddokumentationssystemen. Nuvarande nämnare utgår från beräknad prevalens av svårläkta sår i Sverige, vilket kan innebära ett stort mörkertal.

Databasen

Ändringar av variabler och inmatning

RiksSår slutförde under 2022 en omfattande uppdatering av registret där variabler som inte kan användas för att mäta kvalitet togs bort. Antalet sårlokaliseringar och sår diagnoser utökades och möjliggör att alla svårläkta sår nu kan registreras i registret. Den uppdaterade versionen är lättanvänd och förberett för kommande arbete med journalintegration. Uppdatering av RiksSår skedde parallellt med utveckling av det personcentrerade och sammanhållna vårdförloppet svårläkta sår, vilket innebar att RiksSår hade goda förutsättningar att möta vårdförloppets behov av uppföljningsindikatorer. En specifik registerrapport för uppföljning av PSV svårläkta sår kommer skapas när vårdförloppet publiceras. Vårdförloppet är färdigt för implementering kvartal ett 2023 och uppföljning av vårdförloppet kommer kunna ske genom RiksSår.

Ändringar av utdata och rapporter

I samband med uppdateringen utökades utdatafunktionerna och rapporterna. Det är nu möjligt för deltagande enheter att ta ut data på en specifik patient samt en Excell export på enhetens patientdata samt dödsdatum på de patienter som avlidit. Möjligheterna att jämföra sin egen enhets data med riket eller enheter av samma enhetstyp har funnits sedan flera år tillbaka men det är nu även möjligt få tillgång till aggregerade data över hela sin region eller kommun. Egna urval för rapportuttag har utökats.

Datakvalitet och missing data

I samband med uppdateringen av RiksSår 3.0 2021 gjorde styrgruppen gjort en betydande översyn av samtliga variabler med en heltäckande kontroll så att alla införda värden också stämmer med registrets variabler. RiksSårs tekniska system varnar om osannolika eller orimliga registreringar görs samt blockerar ologiska/omöjliga registreringsalternativ. RiksSår har en variabelmanual samt förklaringstexter i direkt anslutning till att variabeldata registreras, d.v.s. lättillgängliga tool tips. Alla nya användare erbjuds en utbildning i registreringsteknik. 2020 genomfördes den första systematiska validering av RiksSårsdata för att säkra hög datakvalitet. Fortlöpande validering är planerad att genomföras vart tredje år.

Hemsidan

Registrets hemsida är gjord med avsikten att vara lättillgänglig och överskådlig. Hemsidans främsta syfte är att ge användare och allmänhet information om registret och arbetet som bedrivs för patientgruppen med svårläkta sår.

Aktiviteter 2022

Efterdyningarna av pandemi inverkade på registrets aktiviteter på flera plan under året som gick. Även om restriktioner att resa och träffas fysiskt lättade så märktes ett fortsatt pressade läge i verksamheterna med mindre utrymme att delta i registeraktiviteter.

Användardag

Den årliga användardagen 221013 var planerat som en fysisk konferens men en övervägande majoritet av användarna föredrog att delta digitalt, varför användarmötet skedde via Teams. Dagen innehöll bland annat information om registret, kvalitetsarbete, intressanta föreläsningar och möjlighet att nätverka. Det blev som vanligt en väldigt uppskattad dag.

Styrgruppsmöte

Styrgruppens årsmöte hölls digitalt 221014.

Arbetsutskott

Arbetsutskottet har haft fortlöpande möten varannan vecka.

Samverkan med NPO

RiksSår är i dagsläget kopplat till NPO Hjärt- och kärlsjukdomar men har en starkare klinisk koppling till NPO Hud- och könssjukdomar. NAG (Nationell Arbetsgrupp) inom NPO Hud arbetade under året med *Personcentrerat och sammanhållet vårdförlopp för svårläkta sår* inom kunskapsstyrningssystemet. RiksSår var involverat med möten flera gånger i månaden och ingick som en naturlig del i arbetet att tillsammans med informatiker på SKR utarbeta lämpliga uppföljningsindikatorer. Ett flertal medlemmar ur RiksSårs styrgrupp, där ibland RiksSårs patientrepresentant, ingick i NAG *Svårläkta*. Vidare utarbetade NAG *Svårläkta sår* ett vårdprogram

samt har påbörjat arbete inom Stöd- och Behandlingsplattformen (SoB) på 1177 för att stötta patienter med svårläkta sår i egenvård. SoB utarbetas tillsammans med övriga förlopp där patienter med svårläkta sår finns. Samtliga uppdrag är knutna till NPO hud och könssjukdomar.

Samverkan med andra nationella kvalitetsregister

Kommunala register

Fem register (RiksSår, Senior alert, Svenska palliativregistret, SveDem och BPSD) som används inom kommunal verksamhet har frekventa möten där möjliga samverkansprojekt diskuterats. RiksSår, Senior alert och Palliativregistret Senior alert tillhör alla Registercentrum Sydost (RCSO) med centrala personuppgift ansvarig (CPUA) region Jönköping. Med gemensam registerorganisation och CPUA finns ytterligare förutsättningar till synergieffekter registren emellan.

Senior alert

RiksSår och Senior alert har en gemensam länk – nämligen variabeln *trycksår*. Sedan 2013 finns ett samarbete registren emellan, RiksSår och Senior Alert sitter med i varandras styrgrupper.

Swedvasc

Två kärlkirurger från Swedvasc ingår i RiksSårs styrgrupp. Registren har samma IT-plattform.

Samverkan med patient-/brukarföreningar

RiksSårs patient- och anhörigrepresentanter har medverkat aktivt i styrgruppens arbete sedan 2014, de har gått SKR:S utbildning för patientrepresentanter i kvalitetsregister och deltar vid samtliga användarmöten. En patientinformationsbroschyr har tagits fram "Ett register för svårläkta sår – för dig som patient eller anhörig". En film som beskriver hur det är att leva med ett svårläkt sår och ytterligare en patientfilm "Följ patienten från sår till läkning" kan ses på hemsidan www.rikssar.se.

Samverkan med industrin

RiksSår har ett långtgående och gott samarbete med Swedish Medtech, Branschorganisationen för de medicintekniska företagen. Regelbundna dialog mellan register och Swedish Medtech har skett under året.

Journalintegration

Under året har RiksSår inväntat uppstart av ett journalintegrationsprojekt mot kommunal verksamhet. Tyvärr har projektet senarelagts då SKR saknat projektledare för projektet. Registerbeskrivning och förstudie är klar och projektet förväntas starta kvartal 1 2023.

Kommunikationsinsatser

Webinar registreringsteknik/struktur

- 220210 - Registreringsteknik-webbinar Norrtälje Norra Vc
- 220301 - Organisera vården-webbinar Hultsfreds HC
- 220303 - Registreringsteknik-webbinar Hudkliniken Linköping
- 220303 - Registreringsteknik-webbinar Hudmottagningen Nässjö
- 220503 - Registreringstekning-webbinar Bergs kommun
- 220531 - Organisera Vården-webbinar Luleå kommun
- 221115 - Registreringsteknik-webbinar Bräcke kommun
- 221129 - Organisera vården och registrering Vc Perstorp
- 221213 – Organisera vården och registrering Luthagens Vc

Digital fika för registratorer

220222 – Tema: RiksSår 3.0

220503 – Tema: Rapportfunktioner

220906 – Tema: Mäta arteriella cirkulationen med handdoppler

221206 – Tema: Personcentrerat och sammanhållet vårdförlopp Svårläkta sår

Digital sårutbildning - Kamprad projektet

220118

220203

220920

221004

Nationella och föreläsningar/konferenser

220427-28 Sårsköterskor i Sveriges årliga konferens i Gävle

Övriga aktiviteter

Publicerade artiklar med RiksSårs data i fyra nummer av tidskriften Sårjournalen. Utarbetat en film om RiksSårs användbarhet kopplat till Vårdförloppet Svårläkta sår som riktar sig till regionala och lokala programområden. Arbete med en e-learningutbildning påbörjades i slutet av året.

Forskningsaktiviteter under året

Pågående forskningsprojekt

PEPP för att förebygga återfall i svårläkta sår. En samskapande lösning för en Personlig EgenvårdsPlaneringsProcess. Forskningen är förankrad i RiksSår och utförs av doktorander på Linnéuniversitetet och vid Lunds Universitet under ledning av Prof Cecilia Fagerström Linnéuniversitetet. Det 3-åriga forskningsprojektet, som påbörjades 2019, har fått anslag på 5 miljoner från Kamprad.

Livskvalitet hos patienter med svårläkta sår är ytterligare ett forskningsprojekt som helt finansieras av Kamprad med 4,5 miljoner och som är förankrat i RiksSår. I detta 3-åriga forskningsprojekt görs en nationell kartläggning av 4000 patienter med svårläkta sår utifrån kliniska utfallsmått som sårhelningstid, smärta och smärtlindring samt antibiotikabehandling.

Förbättrat psykiskt och fysiskt välbefinnande för personer med svårläkta sår i Blekinge med hjälp av ett digitalt dialog- och kunskapsstöd Ett 2-årigt forskningsprojekt inom ramen för Uppdrag Psykisk Hälsa med syfte att införa ett digitalt dialog- och kunskapsstöd som utgår från Sårcentrum i Blekinge för att förbättra omhändertagandet av individer med svårläkta sår. Detta för att öka det psykiska och fysiska välbefinnandet och livskvaliteten för målgruppen. Vidare är syftet att utveckla ett gemensamt arbetssätt mellan kommunal och regional verksamhet. Projektet finansieras av statliga stimulansmedel på 4 120 000 kr AIWO Project: AI technology for Wound Assessment and Monitoring med projektledare Dimitri Beekman, Örebro University

KUPP - Kvalitet Ur Patientens Perspektiv. Samarbetsprojekt med Karlstad universitet, RiksSår och Sårcentrum Blekinge, där resultaten är under sammanställning.

Vetenskapliga publikationer 2022

1. Antibiotic prescription using a digital decision support system: a register-based study of patients with hard-to-heal ulcers in Sweden. Wickström HL, Fagerström C, Öien RF, Anderberg P, Midlöv P. *BMJ Open* 2022;12(10):e060683. [Länkar: PMID: 36302578 | DOI länk]

2. Photobiomodulation, as additional treatment to traditional dressing of hard-to-heal venous leg ulcers, in frail elderly with municipality home healthcare. Degerman M, Öhman M, Bertilson BC.

PLoS One 2022;17(9):e0274023. [Länkar: PMID: 36107964 | DOI länk

3. Still engaged - healthcare staff's engagement when introducing a new eHealth solution for wound management: a qualitative study. Fagerström C, Wickström H, Tuvevesson H. BMC Health Serv Res 2022;22(1):103. [Länkar: PMID: 35078483 | DOI länk]

Övergripande om personal

Under 2022 drev fyra medarbetare registret och registerutvecklingen; support av registret; implementering av registret; redogjort för årsrapport och verksamhetsberättelse och uppdaterat IT system.

Registersekreterare	40 %
Registerhållare	40 %
Styrgruppsordförande	20 %
Faktaansvarig	10 %

Sammanfattande kommentar om ekonomi

Sammanfattningsvis har RiksSår under 2022 använt de medel som beviljats från SKL till framför allt lönekostnader och kostnader för utveckling och förvaltning till registercentrum UCR. Två större arbetsinsatser som var planerade att genomföras 2022 har fått skjutas fram till 2023, vilket resulterade i ett visst överskott vid beräkning av utgående balans.

Attesträtt

Alla fakturor konteras på ekonomiavdelningen region Jönköping, därefter motattesteras fakturorna av registerhållaren. I nästa led beslutsattesteras de av behörig personal i region Jönköping. Registerhållare har haft regelbundna möten med ekonom på region Jönköping, där räkenskaperna har granskats.

Några avslutande rader

” RiksSår har hög relevans för god vård i ett nationellt perspektiv och bidrar med att både utveckla vården och göra den mer jämlik över landet” så inleddes beslutsbrevet för de medel vi tilldelades 2022. RiksSår kommer enträget att fortsätta sitt arbete för en god vård och jämlik vård till patienter med svårläkta sår. Tack alla som bidrar till detta viktiga arbete!

Karlskrona 230301

Nina Åkesson

Registerhållare RiksSår
nina.akesson@regionblekinge.se, tel: 0734 47 13 46